

Asiakastietolaki, HE 212/2020 vp

Sosiaali- ja terveysvaliokunta,
Kuulemistilaisuus
17.11.2020

Kela|Fpa[®]

Tärkeä ja odotettu lakimuutos

- Ehdotetulla lainmuutoksilla on merkittäviä positiivisia vaikutuksia kansalaisille sekä sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoille, Kelalle, muille viranomaisille, tiedonhallinta- ja tietojärjestelmäpalveluille ja tietointegraatiolle
- Kela pitää tarkoituksenmukaisena sitä, että lainmuutoksen myötä kansalaisen tiedot ovat entistä paremmin hyödynnettävissä hänen sote-palveluissaan, ja lainmuutoksella vahvistettaisiin kansalaisen mahdollisuutta saada haluamansa asiakastiedot sähköisessä muodossa
- Kela näkee suurena haasteena esityksessä ehdotetun voimaantuloaikataulun

Voimaantulo ja siirtymäajat

- Esitetty lain voimaantuloaika tulee liian nopeasti toimeenpanon näkökulmasta
 - Lain hyväksymisen ja voimaantulon välinen aika jää liian lyhyeksi; lainmuutoksen edellyttämien toimenpiteiden toteuttamiseksi tarvitaan vähintään 6 kuukautta
 - Kela ehdottaa lain voimaantulon siirtämistä 1.9.2021
- Voimaantuloa siirtämällä varmistettaisiin, että
 - Kansalaisten informoinnille ja viestinnälle on riittävästi aikaa
 - Terveystietojärjestelmien ammattilaiset on tiedotettu ja koulutettu muutoksesta
 - Potilastietojärjestelmien toimivuus on varmistettu ja tarvittavat muutokset sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunantajien järjestelmiin on tehty

→ Toimenpiteillä turvataan, että lain voimaantullessa esimerkiksi potilastietojen luovutukset potilastiedon arkistosta jatkuvat häiriöttä informointivelvoitteen muuttumisesta huolimatta ja että terveydenhuollolla on käytössä hoitotilanteissa tarvittavat tiedot

Voimaantulo ja siirtymäajat

- Lakiesityksen 7 §:ssä esitetään, että yksityisen sote-palvelunantajaille aiempaa lakiversiota vahvempaa liittymisvelvoitetta Kanta-palveluiden käyttäjäksi
 - Ehdotetaan, että lakiin lisätään siirtymäaika, josta muodostuisi takaraja liittymiselle: Kanta-palveluihin tulee liittyä vuoden sisällä lain voimaantulosta
 - Tämä pykälän muutos vaikuttaa merkittävästi Kelan Kanta-palvelujen yhteistestauksen ja käyttöönottojen tuen kustannuksiin lain hyväksymisen jälkeisinä vuosina, joten muutos tulee huomioida Kelalle osoitetussa budjetissa
- Omatietovarannon puolesta asioinnin toteuttamisen (myös mahdollisen alaikäisen puolesta asioinnin) ja käyttöönoton samoin kuin huoltajan suostumuksella tapahtuvan omatietovarannon alle 13-vuotiaana tapahtuvan käytön toteuttamisen siirtymäajaksi Kela ehdottaa 1.12.2022.

Reseptikohtainen luovutuskielto

- Reseptilain 13 §:n 4 momentin 5 kohtaan on ehdotettu muutosta, jota ei ole avattu tarkemmin perustelutekstissä. Kohdan uusi muotoilu tarkoittaisi olennaista muutosta reseptikohtaisen kiellon toimintaan hätätapauksissa
- Resepti-palvelun ja Potilastiedon arkiston tulisi toimia samalla tavalla hätähakua käytettäessä
- Kela ehdottaa kohdan säilyttämistä voimassa olevan lain muodossa

Sertifiointi

- Lakiin tulisi täsmentää, että A-luokkaan kuuluvien tietojärjestelmien tuotantokäyttö edellyttää kolmen olennaisen vaatimuksen täyttämistä:
 - toiminnalliset vaatimukset
 - yhteentoimivuus
 - tietoturva ja tietosuoja
- Täsmennykset tulisi tehdä asiakastietolain pykäliin 30, 31, 37 ja 38.
- Kela painottaa, että valvontatehtävä tulisi määritellä yksiselitteisesti ja selkeästi.

Rahoitus

- Kanta-palvelujen rahoitukseen liittyen on huomioitava, että lakiluonnoksessa tarkentuvat asiakkailta perittävät käyttömaksut ovat vain osa Kanta-palvelujen budjettia.
- Kanta-palvelujen kehittäminen katetaan valtion budjetista. Valtion rahoitusosuus vaikuttaa merkittävästi siihen, miten palveluja voidaan kehittää
 - Nykyinen kehittämisen rahoitusmalli, joka perustuu vuosittaiseen hankerahoitukseen, ei ole kestävä menettely Kanta-palveluiden rahoitusmalliksi
 - Kanta-palvelut on keskeinen sote-toiminnan toimivuuteen vaikuttava järjestelmäkokonaisuus, jonka kehittämisen turvaaminen valtion jatkuvalla rahoituksella olisi tarkoituksenmukaista

Taustamateriaalia

Kela|Fpa

Kanta

**Pääsy 24/7
omiin tietoihin.**
Omakanta
palvelee
kansalaista.

**Kanta
sote-ammattilaisen
työn tukena.**
Käyttö asiakas- ja
potilastieto-
järjestelmien kautta.

**Tiedot apteekki-
henkilökunnan käytössä.**
Apteekkitietojärjestelmä
näyttää reseptit.

Kanta

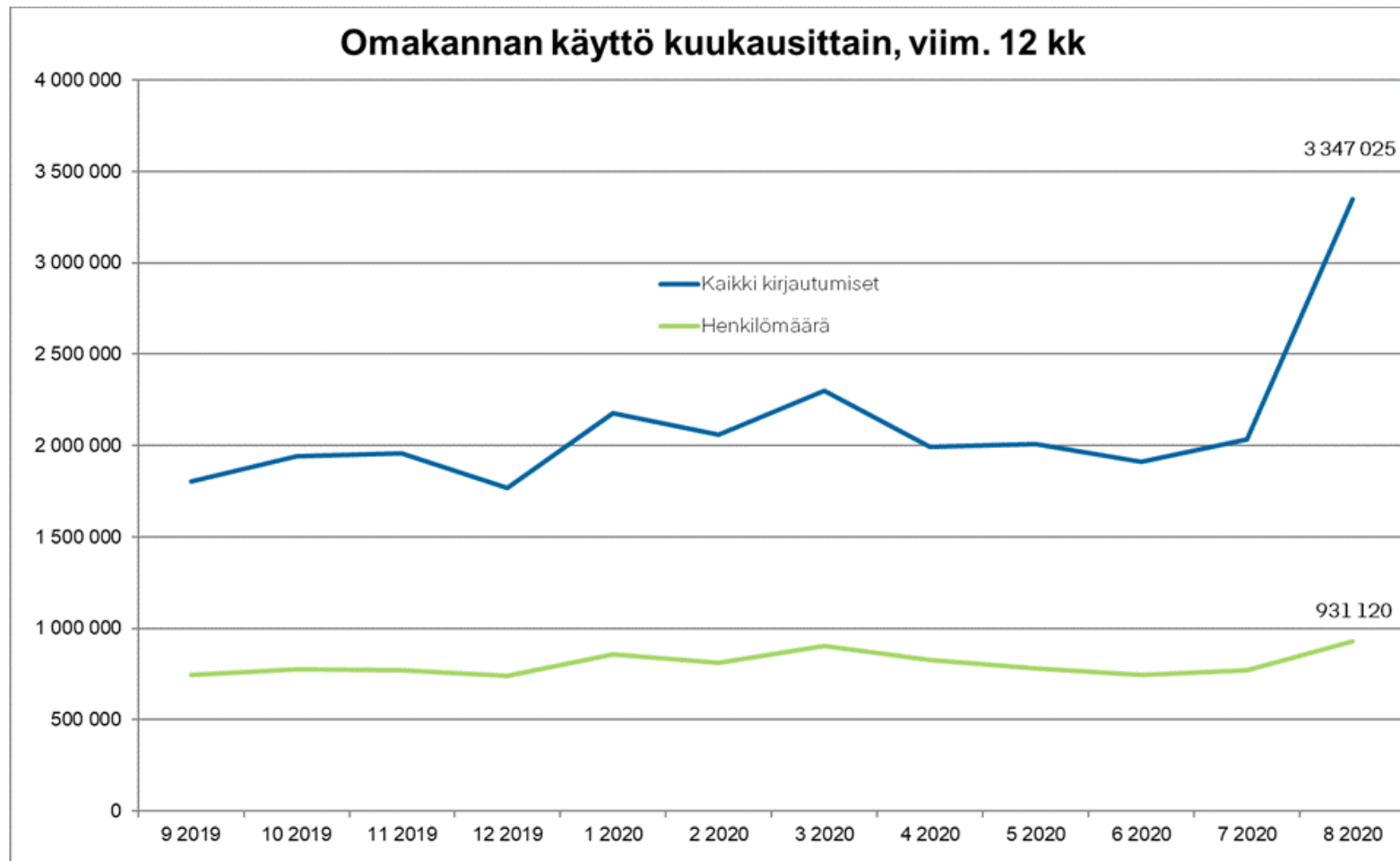

Kanta-palvelujen kokonaisuus

Kanta-palvelujen avainlukuja

- **2,3 miljoonaa** Omakannan käyttäjää vuonna 2020
 - 300 000 henkilön nousu viime vuoden vastaavaan aikaan
 - **3,3 miljoonaa** käyntiä Omakannassa kuukaudessa
- **29,3 miljoonaa** sähköistä reseptiä vuodessa. (2019)
 - 2,8 miljoonaa reseptin uusimispyyntöä.
 - **67 miljoonaa** lääketoimitusta vuodessa (2019).
- **10 000** Potilastiedon arkistoa käyttävää toimijaa.
 - **2,1 miljardia** asiakirjaa Potilastiedon arkistossa.
- **52** Sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoa käyttävää toimijaa
 - **5,1 miljoonaa** asiakirjaa Sosiaalihuollon asiakastiedon arkistossa
- **6 sairaanhoitopiiriä** käyttää Kuva-aineistojen arkistoa
 - **550 000 tutkimusta ja 230 miljoonaa kuvaa** Kuva-aineistojen arkistossa

Kiitos!

Kela|Fpa[®]